

Arartekoaren 2023R-1579-23 Ebazpena, 2023ko azaroaren 23koa. Honen bidez, Donostiako Udalari gomendatzen zaio garaiz eta behar bezala erantzun ditzala Asociación agraviados por Arcco CC elkarteak aurkeztutako informazio publikoa eskuratzeko eskaerak.

Aurrekariak

1. Herritar batek, Asociación de agraviados por Arcco CC elkartearen izenean, Arartekoak esku har zezala eskatu zuen, ez baitago ados elkarteak eta hari lotutako beste pertsona fisiko batzuek udal-espeditenteak eskuratzeko aurkeztutako eskaeratarako erantzunik jaso ez izanarekin.

Kexagileak adierazi du Donostiako Udalak ez dituela aintzat hartu udal-espeditenteak eskuratzeko eskaera hauek:

- Administrazio-espeditenteetan sartzeko eskaera, XXX jaunak (NAN: NNN) 2021eko otsailaren 5ean aurkeztua (erregistroko sarrera-zenbakia: RRR).
- Administrazio-espeditenteetan sartzeko eskaera, ARCCO CC enpresak (IFK: NNN) 2022ko azaroaren 18an aurkeztua (sarrera-zenbakia: RRR). Elkarteak 2022ko abenduaren 9an emandako ordezkariak zuzentzeko eskatzen dizuegu (sarrera-zenbakia: RRR).
- Administrazio-espeditenteetan sartzeko eskaera, XXX jaunak (NAN: NNN) 2022ko abenduaren 12an aurkeztua (sarrera zenbakia: RRR).
- Administrazio-espeditenteetan sartzeko eskaera, XXX andreak (NAN: NNN) 2022ko abenduaren 12an aurkeztua (erregistroko sarrera-zenbakia: RRR).
- 2022ko abenduaren 16an (erregistro-zk.: RRR), elkarteak idazki bat aurkeztu zuen, espeditenteetan sartzeko eskaerei ez erantzutearen arrazoiak eta saileko arduradunarekin hitzartutako elkartearekin egindako hitzordua ezeztatzeko arrazoiak eskatzeko. Kexagileak adierazi du idazki horri ez zaiola erantzun.
- 2023ko otsailaren 21ean bilera bat egin zuten Udaleko eta elkarteko ordezkariak, baina aurrez aurre emandako informazioarekin ados ez zeudenez, elkarteak beste idazki bat aurkeztu zuen Udalean 2021eko otsailaren 21ean (erregistro-zenbakia: RRR). Bertan, berretsi egin zuten administrazio-espeditenteak eskuratzeko eskaera, aurretik aurkeztutakoei erreferentzia eginez. Kexagileak adierazi du aipatutako eskaerari ere ez zaiola erantzunik eman.

Gainera, kexagileak azaldu du Donostia Sustapen Sozietatea SAn aurkeztu diren idazkiak eta eskaerak ere ez direla aintzat hartu.

Zehazki, honako hauek ziren:

- Espedientea eskuratzeko eskaera, XXX jaunak (NAN: NNN) 2022ko azaroaren 18an aurkeztua (erregistroko sarrera-zenbakia: RRR).
- Espedientea eskuratzeko eskaera, XXX jaunak (NAN: NNN) 2022ko abenduaren 16an aurkeztua (erregistro sarrera-zenbakia: RRR), 2022ko azaroaren 18ko eskaeraren xedea hedatzen duena.
- Aurretik aurkeztutako eskaerei erantzunik eman ez zitzaenez, 2023ko otsailaren 21ean elkarteak mezu elektronikoko bat bidali zuen fomentoss@donostia.eus helbidera, Donostia Sustapenean aurkeztutako eskaerei zergatik ez zitzaien erantzun eskatzeko. Kexagileak adierazi du bidalitako mezuari ere ez zaiola erantzunik eman.

2. Kexan azaldutako egitateak ikusita, Arartekoak lankidetzeta-eskaera bat bidali zuen Donostiako Udalera. Horren bidez, eskatu zuen azaltzeko ea zerk eragotzi zien toki-erakundeari eta Donostia Sustapen Sozietatea SA sozietateari aipatutako pertsonak eta Asociación agraviados por Arcco CC elkarteak espedienteak eskuratzeko aurkeztutako eskaerei erantzutea.

3. Geroago, erantzuteko txostena jaso zen erakunde honen erregistroan, zeinaren bidez administrazioak Arartekoari azaldu baitzion 2023ko uztailean Alkatetzak bilera bat izan zuela Asociación de agraviados por Arcco CC elkartearen ordezkariekin, eta, erreklamazioari erantzuteko, udala informazioaren historia biltzen ari zela, bai udaletxean bertan, bai eta Donostia Sustapen Sozietatea SA sozietatean ere.

Bestalde, udalak Arartekoari azaldu zion ezen, emakidaren konplexutasuna dela eta, eta berorren kudeatzailea duela urte batzuk erretiratu zenez, ez zela erraza izapide guztien zehaztasunak ezagutzea.

Erantzunean, administrazioak Arartekoari adierazi zion 2023ko abuztuko hirugarren astean bilera bat antolatu zutela ukitutakoekin, egoera osorik ebaluatu ahal izateko eta arazoa konpontzeko beharrezkoak diren neurriak martxan jartzeko. Horrez gain, adierazi zuten, bilera horretan eskatutako informazioa emango zieten kexagileei.

4. Arartekoak aukera izan zuen Asociación agraviados por Arcco CC elkartearekin harremanetan jarri eta administrazioak adierazitako datetan eta alde zuzenetik gertatutakoaren berri izateko.

Elkartearen ordezkariak adierazi duenaren arabera, 2023ko uztailaren 13an, ordezkarietako batzuk joan ziren udaletxean antolatutako bilera batera; bertan, egungo egoera azaldu zieten, bai eta merkataritza-gunearen administrazio-emakidekin izandako arazoak ere, eta adierazitako egitateak egiaztatzeko

dokumentazioa entregatu zieten. Elkartek adierazi duenez, udalaren ordezkariak adostu zuten dokumentazioa aztertuko zutela.

Geroago, 2023ko abuztuaren 23an, elkarteko ordezkari batzuek beste bilera bat izan zuten udaletxean, eta udalaren ordezkariak jakinarazi zieten langileen plantillan aldaketak egon zirela eta sartu berriek aztertuko zituztela elkartek egindako eskaerak. Hortaz, egun horretan ez zieten formalki entregatu elkartek eskatutako dokumentazioa, eta, beraz, ez zen bete udalak Ararteko erakundeari adierazi zion konpromisoa.

2023ko irailaren 21ean, Asociación agraviados por Arcco CC elkarteko kide batzuek beste bilera labur bat izan zuten udalaren idazkaritzarekin, eta elkartek pairatutako arazoak azaldu ziren. Erakunde kexagileak adierazi duenaren arabera, Donostiako Udalaren Idazkaritzak aipatu zuen akordio bat adostu behar zutela.

5. Asociación agraviados por Arcco CC elkarteko kideek emandako informazioa ikusita, Arartekoak beharrezkotzat jo zuen beste informazio-eskaera bat egitea toki-erakunde horri, eta, horren bidez, informazioa eskatu zuen Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko [19/2013 Legearen](#) 17. artikuluan eta hurrengoetan eta Euskadiko Toki Erakundeei buruzko 2/2016 Legearen [62. artikuluan](#) eta hurrengoetan jasotakoaren arabera informazio publikoa eskuratzeko egin dituzten eskaerak garaiz eta behar bezala izapidetzea eragotzi duten arrazoiei buruz

6. Donostiako Udalak Arartekoak egindako lankidetzaren eskaera erantzun zuen, eta adierazi zuen administrazioak erantzun formala man zuela eskatzaileei, eskatutako informazioa Ondare Departamentuan jasotzeko eta kontsultatzeko.

Erantzun horren bidez, administrazioak ez zion Arartekoari bidali deskribatutako jarduketaren dokumenturik edota benetako frogabiderik.

7. Toki-erakundeak emandako azken informazio horren harira, Arartekoa harremanetan jarri zen kexagileekin, eta egiaztatu zuen ez zutela Donostiako Udaletik inolako jakinarazpenik edota komunikaziorik jaso.

Horrez gain, Asociación agraviados por Arcco CC elkarteko kexagileek defendatzaile honi azaldu zizkieten udal-korporazioarekin izandako azken komunikazioak.

Zehazki, Arartekoari azaldu ziotenaren arabera, 2023ko urriaren 24an beste bilera bat izan zuten udaletxean. Bilera horretan, elkarteko kidek adierazi zuten kezkatuta zeudela toki-erakundeari bidalitako eskaerak erantzuteko izandako atzerapenagatik eta administrazioak egindako jarduketengatik.

Elkartek zera jakinarazi zion Arartekoari: geroago, 2023ko azaroaren 6an, udalaren posta elektronikoko mezu bat jaso zuten, zeinaren bidez proposatu baitzieten informazioaren eskatzaileekin egun eta ordu bat adosteko udalaren bulegoetan bertan espediente eta dokumentu espezifikoak bilatu ahal izateko.

Beraz, uste dugunez baditugula beharrezkoak diren egitateak eta zuzenbide-elementuak, honako gogoeta hauek egin nahi ditugu:

Gogoetak

1. Azaldutako aurrekariekin bat, kexa jarri zuten administrazio publikoak behin eta berriro ez zuelako aukerarik eman informazio publikoa garaiz eta behar bezala eskuratzeko eskubidea betetzeko.

Hizpide diren udalaren espedienteak eskuratzeko askotariko eskabideak eta eskaerak erantzun ez direnez, Arartekoak gogorarazi behar du, lehenik eta behin, administrazio onerako eskubidea sortu berriko eskubidea, hain zuzen, [Europar Batasuneko Oinarrizko Eskubideen Gutunaren 41. artikuluan](#) jasotakoa. Gure Auzitegi Gorenak eskubide hori onartu du, jurisprudentzia sendo bat sortuz, herritarren oinarrizko eskubidea sendotzeko, ez soilik Administrazioak herritarren aurrean jarduteko betebeharrak gisa.

Auzitegi Gorenaren 2020ko urriaren 15eko Epaia¹ honela definitzen du administrazio onaren printzipioa: *“un nuevo paradigma del Derecho del Siglo XXI referido a un modo de actuación pública que excluye la gestión negligente y [...] no consiste en una pura fórmula vacía de contenido, sino que se impone a las Administraciones Públicas, de suerte que el conjunto de derechos que de aquel principio derivan (audiencia, resolución en plazo, motivación, tratamiento eficaz y equitativo de los asuntos, buena fe) tiene —debe tener— plasmación efectiva y lleva aparejado, por ello, un correlativo elenco de deberes plenamente exigible por el ciudadano a los órganos públicos”*.

Era berean, [Europar Batasunaren Oinarrizko Eskubideen Gutunaren 41. artikuluan](#) edukia aipatzen duen 2020ko abenduaren 3ko 1667/2020 Epaian² Auzitegi Gorenak hauxe dio: *“...la buena administración es algo más que un derecho fundamental de los ciudadanos, siendo ello lo más relevante; porque su efectividad comporta una indudable carga obligación para los órganos administrativos a los que se les impone la necesidad de someterse a las más exquisitas exigencias*

¹ Auzitegi Gorenaren 3279/2020 Epaia, urriaren 15ekoa. [\[ECLI:ES:TS:2020:3279\]](#)
Auzitegi Gorenaren 1667/2020 Epaia, abenduaren 3koa. ² [\[ECLI:ES:TS:2020:4161\]](#)

legales en sus decisiones, también en las de procedimiento. Y en relación con eso, con el procedimiento, no puede olvidarse que cuando el antes mencionado precepto comunitario delimita este derecho fundamental, lo hace con la expresa referencia al derecho de los ciudadanos a que sus asuntos se traten dentro de un plazo razonable”.

Horiek horrela, administrazio publikoek, herritarrekin dituzten harremanetan, **administrazio-prozeduraren bidez bideratu behar dituzte beren eginkizunak, administratuen eskubideen eta interes publikoaren beraren berme gisa.** Administrazio-izapideak egoteko eta herritarrari behar bezalako erantzuna emateko bermea Espainiako Konstituzioan bertan dago jasota. Hala, prozedurak arautzen dituzten arauak zorrotz betetzeko betebeharrak administratiboak, espedienteak osatzen duten izapide guztiak ahalik eta gehien zainduz, zuzenean dator [103. artikuluko](#) konstituzio-agindutik, hau da, interes orokorrak objektibotasunez zerbitzatzen dituen administrazio eraginkorrerako agindutik, Legeari eta zuzenbideari bete-betean men eginez jardungo dena, jarduketa publikoa Legeak ezarritako administrazio-prozeduraren mende jarri artikulatzen baita. Gogorazi behar da eraginkortasunaren printzipioak (Espainiako Konstituzioaren 103.1. artikulua) administrazio publikoei eskatzen diela gizarteak eskatzen dizkien itzaropenak modu arazoizkoan bete ditzatela. Horren barruan, administrazioaren betebeharra da partikularrek aurkezten dizkieten eskariak eta erreklamazioak berehala ebaztea; izan ere, administratuek administrazio-ebazpenen oinarriak ezagutzea ezinbestekoa da bere legezko eskubideak eta interesak era egokian defendatu dituzten. Hori horrela, administrazio-prozedura erkidearen legeak hezuramaitzen du aurreko paragrafoetan azaldutakoa, hain zuzen; izan ere, hauxe dakar [21.1 artikuluan](#): *“Administrazioa behartua dago ebazpen espresua eman eta jakinaraztera prozedura guztietan, edozein dela ere prozedura hasteko modua”.*

Arartekoaren iritziz, langile bat erretiratzea eta elkarteak azken bi urtetan eskuratu nahi izan duen informazioaren konplexutasuna ez dira zio nahikoa, ezta arazoizkoa ere, aurkeztutako eskaerak izapidetzeko bultzada eragozteko eta administrazio publikoak bi urtez mantendu duen erantzunik eza eta isiltasuna justifikatzeko.

2. Arauak betetzearen gaiari dagokionez, Arartekoak uste du, jadanik aurreratu den bezala, informazio publikoa, artxiboak eta erregistroak eskuratzeko herritarrek duten eskubidea baliatu zutela Asociación agraviados por Arcco CC elkarteari lotutako kideek, [APELaren 13.d\) artikuluan](#) ezarritakoaren arabera, eta, beraz, Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko Legearen araubide orokorraren arabera izapidetu behar zela.

Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko Legean, Konstituzioaren [105.b\) artikuluan](#) arabera, informazio publikoa eskuratzeko eskubidea erabiltzeko araubide juridiko orokorra ezartzen da “Pertsona

orok du eskubide hori” (hitzaurrearen 3. paragrafoa)–, aipaturiko legearen [14. artikuluan](#) ezartzen diren mugekin. Beraz, informazioa eskuratzeko eskubidearen aitortpena orokorra da; eta mugak berariazkoak eta espezifikoak.

Informazio publikoa eskuratzeko eskubidearen aplikazio-eremu subjektiboa Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko Legearen [12. artikuluan](#) mugatzen da, honela: *“Pertsona orok du informazio publikoa eskuratzeko eskubidea, Espainiako Konstituzioaren 105.b) artikuluan xedatutako eta lege honetan garatutako baldintzetan”*. Eskubidearen titulartasunaren aitortpen oso zabala da, eta, gainera, eskubide hori baliatzeko ez da beharrezkoa interes jakin bat egiaztatzea, Auzitegi Gorenak 2022ko ekainaren 2an eman zuen epaian³ ezarri zuen bezala:

“(...) Como esta Sala ha señalado en ocasiones precedentes, así en la sentencia de 12 de noviembre de 2020 (recurso 5239/2019), la LTAIBG reconoce la titularidad del derecho de acceso de forma muy amplia a "todas las personas", sin mayores distinciones, empleando una fórmula similar a la del Convenio del Consejo de Europa sobre el Acceso a los Documentos Públicos de 18 de junio de 2009, que en su artículo 2.1 señala que "cada Parte garantizará el derecho de cualquiera, sin discriminación de ningún tipo a acceder..." a los documentos públicos en posesión de las autoridades públicas.

Esta amplia delimitación subjetiva es igualmente similar a la que resulta del artículo 105.b) de la CE, que reconoce "a los ciudadanos" el acceso a los archivos y registros administrativos.

Como se aprecia con facilidad, en la delimitación subjetiva establecida por el artículo 12 de la LTAIBG examinado, no se hace mención alguna sobre la exclusión de solicitudes de acceso por razón del interés privado que las motiven. (...)”

Bestalde, eskubidearen esparru objektiboak ([13. artikulua](#)) informazio publiko gisa definitzen ditu erakunde behartuen esku dauden eta beren eginkizunak betez egin edo eskuratu diren dokumentu guztiak, horien formatua eta euskarria zeinahi ere den.

Aurrekarietan azaldu denez, Asociación agraviados por Arcco CC elkarteri atxikitako kideek informazio publikoa eskuratzeko eskubidea egikaritu zuten, gardentasunari buruzko araudiak ezarritako betekizunekin bat.

Alabaina, administrazioak ez du inolako erantzunik eman garaiz eta behar bezala, horretarako ebazpen bidez, prozeduraren betekizunak betetzeko. Halaber, Donostiako Udalak ez du defendatzaile honen aurrean justifikatu eragozpenik edota

³ Auzitegi Gorenaren 2272/2022 Epaia. [[ECLI:ES:TS:2022:2272](#)]

oztoporik egon denik Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko legearen markoan justifikatzen duenik kexagileek informazio publikoa eskuratzeko aurkeztutako eskaerei erantzunik eman ez izana.

Informazioa eskuratzeko konplexutasuna administrazioari eskatu zaizkion datuak ematea eragotzi dion arrazoi nabarmena izanez gero, azpimarratu behar da gardentasunari buruzko araudiak baimena ematen duela informazio publikoa eskuratzeko eskubidea artatzeko hasierako hilabeteko epea beste hilabete luzatzeko, eskatutako informazioaren konplexutasunak edota bolumenak hori eskatzen badute. Jarduketa horrek berekin dakar eskatzaileei aurrez jakinaraztea. Alabaina, udalak ez zuen erabaki jakinarazpen bat bidaltzerik konplexutasun horren berri emateko. Beraz, ez dirudi bidezkoa denik justifikazio hori baliatzea kexagileekin eta defendatzaile honekin, eskaerak aurkeztu zirenetik hilabeteak igaro ondoren.

Azken batean, Arartekoaren iritziz, administrazioak dituen dokumentuak eta espedienteak eskuratzeko eskubidea, kexagileek planteatutakoa, alegia, Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko legean jasotako araubide bereziaren arabera izapidetu behar zen, garaiz eta behar bezala, eta, beraz, Donostiako Udalak ez ditu errespetatu informazio publikoa eskuratzeko eskubidearen izapidetaren eta prozeduraren betekizunak.

3. Azkenik, Arartekoaren iritziz, arreta deitu behar da gardentasunaren printzipioa ez errespetatzeak izan ditzakeen ondorioen harira.

Aurkeztutako kexaren testuinguruan, erantzunik eza, aurrez jadanik azaldutako egoera ebaluatzeko bilerak egitea eta dokumentazioa aurrez aurre entregatzeko konpromisoak hartu eta benetan ez betetzea administrazioak benetan duen betebeharra hausten eta luzatzen duten jarduketak dira, eta betebehari hori, aurrez azaldu den bezala, administrazio-prozeduraren betekizunen arabera jardutea baino ez da.

Hori horrela, kexagileek informazioa eskuratzeko egikaritutako eskubidearen markoan, zera adierazi behar da: Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko legearen [12. artikuluan](#) eta Auzitegi Gorenak ezarritako eta errepikatutako jurisprudentzia-irizpidean⁴ modu zabalean definituta dago, zehazki: *“la formulación amplia en el reconocimiento y en la regulación legal del derecho de acceso a la información obliga a interpretar de forma estricta,*

⁴ Auzitegi Gorenaren 2017ko urriaren 16ko epaia (75/2017 errekurtsua)

[ECLI:ES:TS:2017:3530](#)

Auzitegi Gorenaren 2022ko ekainaren 2ko epaia (4116/2020 errekurtsua)

[ECLI:ES:TS:2022:2272](#)

cuando no restrictiva, tanto las limitaciones a ese derecho que se contemplan en el artículo 14.1 de la Ley 19/2013, como las causas de inadmisión de solicitudes de información que aparecen enumeradas en el artículo 18.1 de la misma ley, sin que quepa aceptar limitaciones que supongan un menoscabo injustificado y desproporcionado del derecho de acceso a la información". Hori gorabehera, Asociación agraviados por Arcco CC elkarteko kideek izandako esperientzian oinarrituta, eskubidea benetan egikaritu ahal izateko oztopo-lasterketa baten itxura du egoerak.

Administrazioaren jarrera horrek ez du sustatzen herritarrek gai publikoetan parte hartu ahal izatea informazio publikoa benetan ezagutzeko aukeraren bidez, administrazioaren jarduketan azterketa egin ahal izan dezaten eta botere publikoek kontu eman behar izan dezaten. Ondorioz, ziurrenik ez du lagunduko herritarrengan administrazioaren funtzionamenduarekiko konfiantza sortzen, eta erakundeak herritarrengandik urrundu egin ditzake, batez ere prozedura eragozpenez beteta badago, eta horrek informazio publikoa eskuratzeko edozein uzi formulatzeari uko egitea ekar badezake, baliatutako eskubidearen edukia hustea eragin baitezake.

Horregatik guztiagatik, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –erakunde hau sortu eta arautzekoak- 11.b) artikuluan ezarritakoaren arabera, honako gomendio hau egin zaio Donostiako Udalari:

GOMENDIOA

Garaiz eta behar bezala izapidetu ditzala Asociación agraviados por Arcco CC elkarteak aurkeztutako informazio publikoa eskuratzeko eskaerak.

